

Vágvölgyi B. András

Kossuth téri oximoron

Azt már régen tudtuk, hogy nálunk minden megtörténhet, meg is történik és még az ellenkezője se lesz igaz, és a magyar ember még akkor is hazudik, mikor kérdez. Ezzel együtt nem kis türelem, élettapasztalat kellett ennek a jubileumi október 23-ának az elviseléséhez. Ott kezdődik – mint arra **Eörsi István** mutatott

rá a Népszabadság hasábjain –, hogy '56 évfordulója kínos-szép ünnep, a kilencvenes évek úgynevezett kapitalizmusában a világtörténelem legnagyobb szocialista forradalmát, a korrupció államrenddé válása idején a becsület és a tisztesség karneválját kellene ünnepelni. Nehéz feladat. Nem is jött össze. A televízió nézők milliói egy újabb orbán viktori mélypontot ünnepeltek, várunk filmeket, mozgóképes dokumentumokat a tévén, de most annak a divatja van, hogy mindenki (snagovi gyerekek, Nagy Erzsébet stb.) üptre-hoppra letiltat ötvenhatos filmeket, ha van valami köze hozzá. Szerveztek több konferenciát, nyíltak kiállítások, a Corvin Multiplexben az Independence Day-re jegyért sorban állók keveredtek azokkal a rosszul öltözött bácsikkal, akik részt vesznek minden október 23-ai show-n, akik már 1991-ben kötelet követeltek Hankiss Elemérnek, a televízió akkori elnökének. Az 1992-es évfordulón meg az történt, ami történt, SS-ruhás skinheadek kifütyülték, lehurrogták a köztársaság elnökét, és itt álljunk meg egy szóra, tegyük mai kiterőt!

1996. október 23-án este bárgyú arckifejezéssel bámultam a tévét, nem hittem a szememnek, azt hittem, rosszul látok. A riporter már eldarálta a nevet, csak annyit csípek el, hogy festőművész, mikor látom, hogy a víg kedélyű, koros skinheadvezér kislattyog Göncz Árpád asztalához a Parlamentben, és átveszi a Magyar Köztársaság Érdemrendjének, vagy mijének a tisztikeresztjét. Na most én azt már nem tudom ép ésszel követni, hogy az 1992. október 23-i Kossuth téri atrocitás ügyében hol jár az eljárás, de arra, hogy Göncz Árpád Potyka bácsit – aki legalábbis alappal gyanúsítható, hogy ő importálta Miskolcra Pestre a skinheadeket talán Boross Péter korabeli belügyminiszter segédelmével – kitüntesse, tényleg nem számítottam. Porubszky István festőművész, tudtam meg új infót Potyka bácsiról – látatlanban nyitnék neki egy folyosót ezek után a Nemzeti Galériában –, és még azt, hogy az 56-os szervezetek javasolták a kitüntetőket a belügyminiszternek, Kuncze Gábor meg felterjesztette a köztársasági elnöknek. Azóta folyik a futkosás, hogy

**„Moszkva helytartóiból
Brüsszel talpnyalói; ilyen és hasonló
reklámszlogenekben ért egyet
Csurka és Le Pen, s az előbbi kedvéért
az utóbbi kicsit még trianonozott is,
kérdés, hogy „latin” elvbarátai,
Corneliu Vadim Tudor
vagy Gheorghe Funar
mit szoltak mindehhez.”**

ebben a kuplerájban, amit magyar államnak van szerencsétlenségünk ismerni, ki és hol követte el azt a hibát, amely egy ismert profofasizta vezetőt magas állami kitüntetéshez juttatott.

Botrányt újabb botrány homályosított: Szabó Albert és metalltestvérei csirkefarhát-dobálás közben konkrét javaslatot tettek a numerus clausus újbóli bevezetésére. Még ezen sem volt idő eleget szörnyülködni, és máris azon tűnődhattunk, hogy a legrosszabb hírű nyugat-európai politikus hogyan kerülhetett a Kossuth térre, Csurka István újabb agymenésén szónokolni. Jean-Marie Le Pen a napsugaras, kecskesajt- és rozétermő Dél-Franciaország kedvelt politikusa, azé a vidéké, ahová Párizson kívül a legtöbb észak-afrikai bevándorló vándorolt be, és ide menekült az algériai háború után a legtöbb ottani francia, a másfél millió „feketelábú”. Le Pen az idegenellenességnek köszönheti tíz százalékos feletti választási sikereit. Jelképe Szent Johanna, ellensége az európai arab nyomulás, mint Martell Károlynak vagy Kis Pipinnek, valamint a „mondializmus”, amin ő feltehetően a globalizálódó világot érti. Esménye a középkor, az etnikailag tiszta nép, a nemzeti kizárólagosság. A Hazák Európája – ezen a ponton De Gaulle-ra hivatkozik, próbálva magához sározni a tábornokot –, az európai közösség laza formációként kezelése, a „maastrichti Európa” elvetése. Moszkva helytartóiból Brüsszel talpnyalói; ilyen és hasonló reklámszlogenekben ért egyet Csurka és Le Pen, s az előbbi kedvéért az utóbbi kicsit még trianonozott is, kérdés, hogy „latin” elvbarátai, Corneliu Vadim Tudor vagy Gheorghe Funar mit szoltak mindehhez.

A nemzetközi fasizmus (oximoron!) megjelent Budapesten, ahogy annyi más nemzetközi dolog a közel- és távolmúltban. Ezzel nem is volna akkora baj. Az ACLU, Amerikai Civil Szabadságok Uniója Aryeh Neier – a New York-i Open Society (Soros) Alapítvány elnöke – vezetésével

küzdött azért egy esetben, hogy amerikai neonácik még egy holocausttúlélők által lakott kisvárosban is tarthassanak politikai demonstrációt, hiszen a szólásszabadságnál nincs becsesebb kincse az emberi jogilag elkötelezett demokratának. Adam Michnik – a hajdani demokratikus lengyel ellenzék spiritus rectora – 1981-ben, a Szolidaritás tündöklése idején felemelte szavát Leszek Moczulski, a Független Lengyelország Konföderációja nevű szélsőjobb oldali szervezet vezetője szabadon bocsátásáért, noha kevés politikai szervezet állhatott Michniktől távolabb, mint az ukrán-, orosz- és zsidófaló pártkezdemény. (Ez most azért jutott eszembe, mert a Független Lengyelország Konföderációja is képviseltette magát a vasárnapi Csurka-tüntetésen). „Uram, nézetei viszolygást váltanak ki bennem, de utolsó lehettemig fogok harcolni azért, hogy elmondhassa azokat” – hangzik a felvilágosodás kori liberális krédó. Ezzel egyet is értek. A csodálkozással meg még inkább, amit berlini pszichiáter barátom tizenöt éves autonóm fia fogalmazott meg, mikor megérkeztünk vasárnap délután a Kossuth térre, szittyá jelképeket bámolni, politikai elmebajt hallgatni. „Na, gut, aber wo sind die Gegendemonstranden?!” (Jó, jó, de hol vannak az ellentüntetők?!) Paradigmatikus mondat, benne van az egész magyar demokrácia gyengesége, ha úgy tetszik: töketlensége.

